

PETOSTENTORJUNTAPOLIITTISEN JULKILAUSUMAN¹ MALLI

[Tämä on ehdotus hallintoviranomaisen petostentorjuntapoliittisen julkilausuman malliksi. Siinä edellytetään myös tarkastusviranomaisen osallisuutta.]

Johdanto

[Lisää ohjelman tiedot] hallintoviranomainen sitoutuu korkeisiin oikeudellisiin, eettisiin ja moraalisiin normeihin ja noudattaa lahjomattomuuden, puolueettomuuden ja rehellisyyden periaatteita. Hallintoviranomainen haluaa toimia **petoksia ja korruptiota vastustaen**. Kaikkien henkilöstöön kuuluvien on osallistuttava tähän sitoumukseen. Petostentorjuntapolitiikan tavoitteena on edistää vilpillisen toiminnan torjumiseen tähtäävää kulttuuria ja helpottaa petosten torjuntaa ja havaitsemista. Lisäksi pyritään kehittämään menettelyjä, jotka auttavat petosten ja niihin liittyvien rikosten tutkinnassa ja joilla varmistetaan, että tapauksiin puututaan ajoissa ja asianmukaisella tavalla.

Käytössä on menettely, jolla **eturistiriidat tuodaan esiin**.

Petoksen käsitettä käytetään yleensä kuvaamaan monenlaisia väärinkäytöksiä, esimerkiksi varastamista, korruptiota, kavaltamista, lahjontaa, väärentämistä, harhaanjohtamista, vilpillistä yhteistoimintaa, rahanpesua ja olennaisten seikkojen salaamista. Siihen liittyy yleensä vilpillinen toiminta henkilökohtaisen edun saavuttamiseksi itselle, läheiselle henkilölle tai kolmannelle osapuolelle, tai tappion aiheuttaminen toiselle. Tahallisuus on tärkein tekijä, joka erottaa petoksen sääntöjenvastaisuudesta. Petoksella ei ole pelkästään mahdollisia taloudellisia vaikutuksia. Se voi vahingoittaa myös varojen tehokkaasta ja tuloksekkaasta hallinnoinnista vastaavan organisaation mainetta. Tämä on erityisen tärkeää EU:n varojen hallinnoinnista vastaavien julkisten organisaatioiden kannalta. Korruptio on toimivallan väärinkäyttämistä yksityisen hyödyn saavuttamiseksi. Eturistiriita on kyseessä silloin, kun henkilön virkatehtävien puolueeton ja objektiivinen suorittaminen vaarantuu perheeseen, tunne-elämään, poliittiseen tai kansalliseen mieltymykseen, taloudelliseen etuun tai mihin tahansa muihin, esimerkiksi EU:n varojen hakijan tai saajan kanssa yhteisiin etuihin liittyvien syiden vuoksi.

Vastualueet

- Hallintoviranomaisessa vastuu petos- ja korruptionriskin hallinnoinnista on siirretty [*lisää tähän osasto tai henkilö*], joka on vastuussa
 - petosriskin arvioinnista säännöllisesti riskinarviointiryhmän avustuksella;
 - tehokkaan petostentorjuntapolitiikan ja petostentorjunnan valmiussuunnitelman laatimisesta;
 - petoksia koskevan henkilöstön tietämyksen ja koulutuksen varmistamisesta;
 - sen varmistamisesta, että hallintoviranomainen siirtää tutkimukset viipymättä toimivaltaisille tutkintaelimille.

¹ Petostentorjuntapoliittinen julkilausuma, asianmukainen petosriskinarviointi ja tehokkaiden ja oikeasuhteisten petostentorjuntatoimenpiteiden käyttöönotto toimintasuunnitelman avulla (kun nettoriski on riskinhallintatoimien jälkeen merkittävä tai vakava) ovat hallintoviranomaisen petostentorjuntaohjelman tai -strategian tärkeimpiä osia.

- Prosessin vastuutahot / hallintoviranomaisen johtajat ovat vastuussa petosriskien ja toimintasuunnitelmien päivittäisestä hallinnasta, kuten petosriskinarvioinnissa määrätään, ja erityisesti
 - sen varmistamisesta, että niiden vastuualueella on asianmukainen sisäinen valvontajärjestelmä;
 - petosten torjunnasta ja havaitsemisesta;
 - huolellisuuden varmistamisesta ja turvaamistoimien toteuttamisesta petosta epäiltäessä;
 - ryhtymisestä korjaaviin toimenpiteisiin, joita ovat esimerkiksi hallinnolliset seuraamukset.
- Todentamisviranomaisella on järjestelmä, johon talletetaan luotettavat tiedot kustakin toimesta. Todentamisviranomaisen saa hallintoviranomaiselta asianmukaisia tietoja toteutetuista kuluja koskevista menettelyistä ja tarkistuksista.
- Hallintoviranomaisen on toimittava ammattistandardien² mukaisesti petosriskiä arvioidessaan ja vastattava käytössä olevan valvontakehyksen asianmukaisuudesta.

Petoksista ilmoittaminen

Hallintoviranomaisella on käytössään menettelyjä, joilla petoksista voidaan ilmoittaa sekä sisäisesti että Euroopan petostentorjuntavirastolle [*lisää tähän tiedot sisäisestä ilmoitusmenettelystä ja ilmoittamisesta Euroopan petostentorjuntavirastolle*].

Kaikki ilmoitukset käsitellään erittäin luottamuksellisesti ja [*lisää tähän tiedot sovellettavasta tietosuojaa tai tietojen luovuttamista koskevasta säädöksestä*] mukaisesti. Sääntöjenvastaisuuksista tai petosepäilyistä ilmoittavia henkilöstön jäseniä suojellaan vastatoimilta.

Petostentorjuntatoimenpiteet

Hallintoviranomainen on ottanut käyttöön oikeasuhteisia petostentorjuntatoimenpiteitä, jotka perustuvat huolelliseen petosriskinarviointiin (ks. komission ohjeet 125 artiklan 4 kohdan c alakohdan täytäntöönpanosta). Sillä on käytössään riskialttiiden toimien havaitsemisessa käytettäviä tietoteknisiä välineitä (esimerkiksi Arachne), ja se varmistaa, että sen henkilöstö on tietoinen petosriskeistä ja saa petostentorjuntaa koskevaa koulutusta. Hallintoviranomainen tarkistaa perusteellisesti ja ripeästi kaikki petosepäilyt ja petostapaukset, jotta sisäistä hallinnointi- ja valvontajärjestelmää voidaan tarvittaessa parantaa. [*Lisää tähän tiedot tarkistusmenettelyistä*].

Päätelmät

Petos voi ilmetä monin eri tavoin. Hallintoviranomainen soveltaa petoksiin ja korrupioon nollatoleranssia. Sillä on käytössään vahvaa valvontajärjestelmä, jolla pyritään torjumaan ja havaitsemaan petokset ja korjaamaan niiden seuraukset.

[*Poista tai säilytä tarpeen mukaan:*] Tätä politiikkaa ja kaikkia siihen liittyviä menettelyjä ja strategioita tukee [*lisää tähän petostentorjuntapolitiikan hyväksyvän valvontaelimen nimi*], joka jatkuvasti tarkistaa ja päivittää niitä ennakoivalla tavalla.

² Sisäisen tarkastuksen ammattistandardit, kansainväliset tilintarkastusstandardit.